

Polio: co trzeba wiedzieć

Ostre nagminne porażenie dziecięce (polio) to choroba wywoływana przez wirus, który łatwo przenosi się z osoby na osobę. Wirus polio atakuje układ nerwowy, szczególnie nerwy w rdzeniu kręgowym lub mózgu. Najpoważniejsza postać polio może szybko doprowadzić do porażenia, niewydolności oddechowej, czasem także zgonu. Pełna seria szczepień przeciw polio podawana dzieciom w pierwszych latach po narodzeniu zapewnia ochronę do końca życia.

W jaki sposób choroba się rozprzestrzenia?

Wirus bytuje w gardle i jelitach osoby zakażonej. Do rozprzestrzeniania wirusa przez osobę zakażoną może dojść od razu po zakażeniu, na dwa tygodnie przed wystąpieniem objawów i po ich wystąpieniu.

Wirus jest przenoszony przez kontakt z chorą osobą, gdy nawet najmniejsza, niedostrzegalna ilość odchodów dostanie się do ust oraz drogą pokarmową, przez spożycie zanieczyszczonej wirusem wody lub pokarmów. Możliwe jest także przeniesienie zakażenia drogą kropelkową, przez kaszel i kichanie osoby zakażonej.

Objawy

Pierwsze objawy obejmują gorączkę, zmęczenie, ból głowy, wymioty, sztywność karku oraz bóle kończyn. W 1 przypadku na 200 - 1000 zakażeń dochodzi do trwałego porażenia (zwykle jest to porażenie nóg). Spośród osób dotkniętych porażeniem, 5-10% przypadków kończy się śmiercią na skutek porażenia mięśni oddechowych. Na polio chorują głównie dzieci do 5 roku życia. Zachorować może jednak każdy niezależnie od wieku, jeśli nie jest zaszczepiony.

Zapobieganie przez szczepienie

Nie ma skutecznego leczenia dla osób zakażonych wirusem polio. Można jedynie zapobiec zakażeniu przez wcześniejsze szczepienie. Dostępne są dwie szczepionki: doustna oraz inaktywowana podawana we wstrzyknięciu. Obie szczepionki są skuteczne, bezpieczne, stosowane na całym świecie w celu zapewnienia możliwie najlepszej ochrony przed polio.

Pierwszą dawkę szczepionki przeciw polio podaje się w pierwszych tygodniach życia dziecka. Każda następną dawkę w pierwszej serii szczepień ma na celu dalsze uodpornienie dziecka przed zachorowaniem na polio. Szczepienia przypominające podawane są w kolejnych latach w celu utrzymania wysokiego poziomu ochrony. W celu trwałego, utrzymującego się do końca życia, uodpornienia organizmu przeciw polio konieczne jest ukończenie wszystkich szczepień zgodnie z krajowym programem szczepień.

Czy polio jest nadal groźne?

W wyniku częstych epidemii wstępujących pod koniec XIX w. i na początku XX w., polio stało się jedną z chorób, które siały powszechny postrach. Dzięki szczepieniom oraz poprawie warunków sanitarnych, w znacznym stopniu udało się opanować jej występowanie na całym świecie. W Regionie Europejskim WHO od 2002 r. nie odnotowano endemicznego występowania wirusa polio. Obecnie na świecie występuje tylko jeden z trzech typów wirusa polio, wyłącznie w dwóch krajach (w Afganistanie i Pakistanie). Jednak w ostatnich latach wykryto wirusa

polio pochodzącego z żywych szczepionek w ściekach oraz u ludzi, także w krajach Regionu Europejskiego WHO.

Wirusy z łatwością przekraczają granice państwowe, zatem wirus polio, do czasu pełnej ogólnoświatowej eradykacji każdej jego postaci, stanowi zagrożenie dla osób niezaszczepionych, niezależnie od miejsca zamieszkania. Jeśli cała populacja zostanie uodporniona przeciw polio, wszyscy będą chronieni przed zakażeniem zarówno dzikimi jak i pochodzącymi ze szczepionek wirusami powodującymi tę chorobę.

Eradykacja polio

Po eradykacji polio będzie można świętować realizację celu służącego wszystkim ludziom na całym świecie. Sukcesem będzie zapewnienie ochrony dzieci i dorosłych przed cierpieniem spowodowanym trwałym porażeniem i śmiercią w wyniku polio. Aby osiągnąć ten cel, trzeba kontynuować realizację ratujących życie programów szczepienia dzieci przeciw polio na całym świecie.

Źródła

[Polio vaccines](#)

[Factsheet: Vaccine-derived poliovirus](#)